

Granskning av årsredovisning 2020

Uppsala kommun

Projektledare: Rebecka Hansson

Projektmedarbetare: Erik Svenson, Sara Berggren; Patrik Ejerhed, Elena Luzhkova

Innehållsförteckning

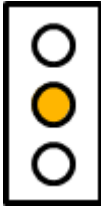
Inledning	3
lakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat Uppsala kommuns årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. De väsentligaste iakttagelserna redovisas i denna rapport. Rapporten har karaktären av avvikelserapportering.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Delvis Uppfyllt <i>Finansiella mål:</i> 3 av 3 har uppfyllts <i>Verksamhetsmål:</i> 6 av de 9 inriktningsmålen bedöms i hög grad vara uppfyllda. Resterande 3 bedöms vara delvis uppfyllda.	

Är räkenskaperna i
allt väsentligt
rättvisande?

Uppfyllt

Vi bedömer att
räkenskaperna i allt
väsentligt är
rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunfullmäktige skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorers (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2021-04-13 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2021-04-26.

Rapportens innehåll har sakgranskats av kommunledningskontoret.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomisk ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 4 kap 1§ framgår att en årsredovisning ska innehålla en förvaltningsberättelse. I 11 kap LKBR redogörs för vilka upplysningar som kommunen ska lämna i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar omfattar:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Av RKR's rekommendation R15 Förvaltningsberättelse framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla underrubriker som motsvarar de obligatoriska upplysningar som ska lämnas enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vidare framgår vilka upplysningar som behöver lämnas under respektive rubrik.

Vi noterar att kommunen under rubriken *Översikt över verksamhetens utveckling* inte lämnar upplysningar om förändringarna sedan föregående år och att dessa förändringar inte härledas till de verksamheter som orsakat förändringarna, i enlighet med rekommendation R15.

Förvaltningsberättelsen uppfyller i övrigt kraven enligt LKBR och RKR's rekommendationer.

Redovisat balanskravsresultat uppgår till 965 mnkr. 660 mnkr föreslås avsättas till resultatutjämningsreserven enligt gällande riktlinjer.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Driftredovisningen med tillhörande noter kan med fördel redovisas i avsnittet ekonomisk översikt. Tillhörande analyser av utfall kan med fördel redovisas i förvaltningsberättelsen som tidigare. Nämnderna samlade resultat uppgår till 499 mnkr.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott i förhållande till budget om 140,8 mnkr vilket förklaras av färre elever än budgeterat och statliga ersättningar för sjuklön.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott om 275,4 mnkr vilket är hänförligt till försäljning av exploateringsfastigheter och intäkter från exploateringsavgifter.

Socialnämnden redovisar ett underskott om -45,2 mnkr vilket förklaras av ett högt inflöde av ärenden och därmed även höga volymer av insatser.

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 1 589 mnkr. Realisationsvinster från försäljningar av fastigheter ingår med 298 mnkr.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt.

Investeringsredovisningen med tillhörande noter kan med fördel redovisas i avsnittet ekonomisk översikt. Tillhörande analyser av utfall kan med fördel redovisas i förvaltningsberättelsen som tidigare. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens och kommunkoncernens investeringsverksamhet. Kommunkoncernens investeringar uppgår till 3 291 mnkr.

Bedömning

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för perioden 2020 - 2022 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål. Totalt finns nio inriktningsmål och 95 uppdrag. Dessutom finns ytterligare 52 uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser från tidigare år samt 31 uppdrag som lämnats från kommunfullmäktige eller bolagsstyrelse vid sidan av Mål och budget. Samtliga mål och uppdrag följs upp i bilaga till årsbokslutet.

lakttagelser

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har formulerat tre finansiella mål:

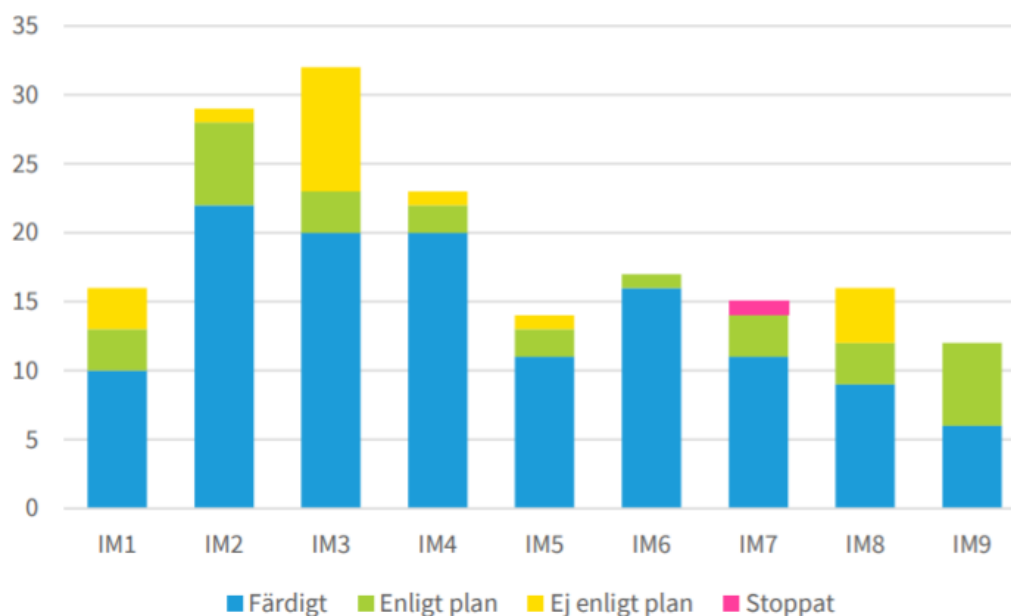
1. Ekonomiskt resultat, kommunen
 - a. Minst två procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning
2. Soliditet, kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagande
 - a. soliditetens ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 17-19 procent
3. Låneskuld per invånare
 - a. Skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än fem procent årligen.

I årsredovisningen framgår det att det ekonomiska resultatet för kommunen uppgår till 979 mnkr vilket motsvarar 7,4 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning. Soliditeten inklusive pensionsåtagandet uppgår till 25 procent vilket överstiger

fullmäktiges mål. Låneskulden per invånare har minskat med 3,9 procent under året. Sett över en treårsperiod har låneskulden ökat med 1,7 procent per år.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens inriktningmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2020.

För varje inriktningmål finns ett antal uppdrag och indikatorer som följs upp. Statusen för de olika uppdragen framgår av diagrammet ovan.

En samlad bedömning för varje inriktningmål lämnas.

Inriktningmål	Bedömning 2020
1. Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.
2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.	Målet bedöms vara delvis uppfyllt.
4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och	Målet bedöms vara delvis uppfyllt

utmanas i sitt lärande	
7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.
8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	Målet bedöms vara delvis uppfyllt.
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.	Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt.

Kommunstyrelsen gör den samlade bedömningen att Uppsala kommun sammantaget har uppfyllt kraven för en god ekonomisk hushållning 2020. Årets utveckling inom verksamhetsmålen och de finansiella målen, tillsammans med nämndernas arbete med grunduppdraget enligt reglementet, används som grund för bedömningen.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *förenligt* med de **finansiella mål** som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *delvis förenligt* med de **verksamhetsmål** (inriktningsmål) som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020.

Rättvisande räkenskaper¹

lakttagelser

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga² avvikelser noterats. Resultat- och balansräkningen är uppställda enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

¹ Med räkenskaper menas sammanställda räkenskaper, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

² Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Under året har Uppsala kommun i likhet med landets tre största kommuner anpassat sin redovisning av markförsäljning och exploateringsavgifter till Rådet för kommunal redovisnings rekommendation (R2) från november 2019. Den innebär att avgifter som tas ut av externa parter för uppförande av kommunal infrastruktur inte längre kan periodiseras för att möta avskrivningen av anläggningen utan ska intäktsföras direkt när anläggningen tas i bruk. I årets resultat ingår exploateringsavgifter om 158 miljoner kronor som tidigare inte skulle redovisats direkt i resultaträkningen samt en minskning med 25 miljoner kronor av finansiering av historiska anläggningar som inte längre är möjlig. Den ingående balansen (2020-01-01) för exploateringsavgifter uppgick till 644 miljoner kronor. I samband med anpassning till rekommendationen har detta inneburit en justering av de ingående balanserna där tidigare skuld upplösts och redovisas i posten eget kapital. Effekten av denna omföring är ett stärkt eget kapital och en förbättrad soliditet.

Ett nytt projektstödsverktyg, Antura, har anskaffats och implementering pågår.

Pandemin har påverkat kommunens på olika sätt, dels genom minskade skatteintäkter men också genom både ökade och minskade kostnader inom olika verksamheter. I syfte att stötta kommunerna i ett utsatt läge tilldelades Uppsala kommun ett generellt statsbidrag om 433 mkr vilket haft en positiv effekt på årets resultat eftersom bortfall i skatteintäkter endast uppgår till 184 mkr.

Utöver det generella statsbidraget har kommunen även erhållit kompensation för merkostnader som följer av pandemin, bland annat för ökade sjuklönekostnader (106 mkr) samt merkostnader inom verksamheterna för vård och omsorg (30 mkr beviljat under året samt 30 mkr bokat som en upplupen intäkt).

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Delvis Uppfyllt <i>Finansiella mål:</i> 3 av 3 har uppfyllts <i>Verksamhetsmål:</i> 6 av de 9 inriktningsmålen bedöms i hög grad vara uppfyllda. Resterande 3 bedöms vara delvis uppfyllda.	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.	

Rekommendationer

Utan att det påverkar vår bedömning av ställda revisionsfrågor ovan rekommenderar vi kommunstyrelsen att i kommande års finansiella rapporter ytterligare öka följsamheten mot lagens krav och god redovisningssed genom att:

- Vi noterar att kommunen under rubriken *Översikt över verksamhetens utveckling* inte lämnar upplysningar om förändringarna sedan föregående år och att dessa förändringar inte härledas till de verksamheter som orsakat förändringarna, i enlighet med rekommendation R15.
- Drift- respektive investeringsredovisningen med tillhörande noter kan med fördel redovisas i avsnittet ekonomisk översikt. Tillhörande analys av utfall kan med fördel redovisas i förvaltningsberättelsen som tidigare.

2021-04-16

Rebecka Hansson

*Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor*

Lena Salomon

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Uppsala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan 2020-12-17. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.